

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hová az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor vagy annak térfogata 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Buda-Pesten:

Braun Ede ur hirdetményi ügynöksége,
(József-tér, 10. sz. I. emelet.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Felhívás!

A marosvásárhelyi jogász-egylet közlönyének fentartása vagy megszüntetése kérdésében sürgős intézkedés lévén szükséges, e végre egyletünk helyi és vidéki tagjait **f. év és hó 19-én délután 4 órára**, az egylet helyiségében (Széchényi-tér Transylvánia-épület, II. emelet:) tartandó rendkívüli közgyűlésre hívom össze.

Elintézendő lesz még e közgyűlésen Ajtai Mihály egyleti pénztárnok ur lemondása s a megüresült állomásnak választás útján betöltése.

Külön meghívások nem bocsátatnak szét.

M.-Vásárhelytt, 1875. december 12-én.

Báró elnök ur akadályozva lévén.

Bodolla János,
egyleti alelnök.

Kozma Gyula,
egyleti titkár.

Budapest decz. 14-én.

Midőn a nemzet nagy halottjáról emlékezem, megkérdezem van-e a haza határain belül művelt ember, a ki ne tudná, hogy ki volt nekünk Toldy Ferencz?!

Az ő 70 éves élete, mint egy nagy nyitott könyv állott mindenki előtt, s hosszú életének minden napját emlékezetessé tette az azon napon végzett munka által.

Ő valóban Mózes volt a magyar nemzetnek, s a sötétben való hosszadalmas vándorlás után elért vele a kanaán földének nemcsak határára, hanem az ur kegyelméből még tovább is hosszú időn keresztül, midőn már pályatársai, — kikkel a uttörés nagy munkájában oly nemesen, annyi tüzzel és buzgalommal vetélkedett — régen a sírok mélyében aludták örök álmukat: vezérfényként világolt előttünk, s szórta reánk szelleme tündöklő napjának ragyogó sugarait.

De bármily nagy, nemes, jó és igaz, bármily hatalmas, a köztisztisletnek bármily magas polczán álljon is az ember, mégis erőtelen, gyönges és mulandó! Ime jön a halál hideg fuvalma, s az irodalmi kincsek páratlan gazdag tárháza, a nemes fő, mely annyi meghaltnak hitt jeleseit ébreszti új életre, megmentvén azokat a történet által az utódok számára — egy pillanat alatt megszünt gondolkodni, s elmondhatjuk a költővel, hogy: a nemzet millióinak szemében gyász köny ü!

Az Ur kegyelmes volt hiv, öreg szolgájával szemben s fájdalom nélkül szállítá át az örök boldogság honába.

Midőn pénteken (decz. 10-én) este a hírszétfutott, hogy a nagy ember meghalt, — egyetlen viszhang felelt a gyásznak szavára: Oh nem, ő nem halt meg, hiszen már régen fejére tette a nemzeti kegyelet a halhatatlanságnak, az örök életnek ragyogó koronáját!

Temetése méltó volt a nemzet halottjához. A m. tud. akademia közszeretben állott nestorát az akademiából szállíták a halottak városának néma lakói közé, s a gyászkiáseletben a tudományos világ és politikai élet legkiválóbb tagjai csaknem teljes számmal valának láthatók; a számos művelődési társulatok és egyletek, melyeknek az elhunyt tagja volt, babérkoszorúkkal ékesítették föl koporsóját, melyet az első temetkezési egylet hat fekete lovas diszkocsija szállított a csöndes város felé.

S midőn eszünkbe jutnak a költő szavai, hogy:

„Hullnak, hullnak, egyre hullnak,
Színe, java a magyarnak.”

Valóban megdöbbenve állunk meg az immár behantolt sir fölött és kételkedve kérdezzük, ki lesz, a ki az elejtett zászlót erős kezekkel tovább lobogtatni fogja, s ki lesz a ki a háromnegyed százados munkának letett tollát hozzá méltóan forgatni tudja? ki lesz a ki a nagy ürt, melyet a boldogult maga, után hagyott betölteni csak meg is kísérhetné?!

Isten veled elköltözött nagy férfiu! nyugodd békében edes hazádnak annyi jelesok által megszentelt hantjai alatt örök álmodat! Hón szeretett nemzetednek áldása lengjen poraid fölött! M.

— A képviselőház december 14-iki ülésében a katonai nyugdíj törvényjavaslat volt tárgyalás alatt. Érdekes volt Szende honvédelmi miniszter ur beszéde, ki utal arra, hogy az általános védelmi kötelezettség a katonai ellátást egészen új ténre vitte, s az alkotmányosság igényeinek szerinte jobban megfelel, ha félretétetnek az e részben érvényben volt rendeletek s helyükbe a törvény lép. Fejtegeti ezután a törvény egyes elveit, melyek a szigorú igazságon alapulnak. Sajnálattal fejezi ki, hogy az ország pénzügyi viszonyai nem engedik e javaslat vizsgálható erejét is kimondani. E javaslat még azon nap leforgatván a sójó védekről szóló törvényjavaslat tett tanácskozás tárgyává.

— A szabadelvű párt decz. 14 diki értekezletén a közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslatot vette tárgyalás alá. A miniszterelnök felkérte a párt tagjait, netalán létező ellenvetéseik őszinte előadására, kijelentvén, hogy a tervezett keretbe lévén a kormány összes közigazgatási javaslatai beillesztve, a törvényjavaslat lényegéhez ragaszkodik, a részletekben azonban czélszerű módosításokhoz szívesen járul. — Az általános tárgyalás folytán felszólalások történtek a törvényjavaslat ellen, a tisztviselői kinevezés rendszerének szempontjából, míg másfelől azért is megtámadtatt a törvényjavaslat, hogy megcsorbitja a megyei autonómialis jogkört. Mindkét irányban felszólalt a törvényjavaslat védelmére a miniszterelnök s a pártnak több tagja. Felszólalás történt még azon irányban is, hogy a városokban a tanács kombinál-

tassék az állami organumokkal, s ne állittassék fel külön közigazgatási bizottság. A miniszterelnök kijelenti, hogy a közigazgatási bizottság felállítását a városokban is szükségesnek tartja, azonban egyes megnyugtató módosításokat elfogad. Az általános tárgyalást az értekezlet holnap folytatni fogja.

Vélemény és indítvány

a maros-vásárhelyi Jogász-Egylet III-ik szakosztálya által kitűzött következő kérdés felett:

„A tiszta vádrendszer kívánatosabb volna-e nálunk a jelenleg alkalmazott vegyes rendszernél s ha igen, minő feltételek szerint.”

FEKETE GÁBOR

királyi ítélő táblai elnöki titkártól.

(Folytatás.)

A mi azon ellenvetést illeti, hogy az országban különböző nemzetiségek laknak s ezek különböző politikai nézetekkel bírnak, s ez okból az esküdtstől sikeres eredményt várni nem lehet, megállhatónak nem tartom. El kell ugyan ismernem, hogy a különböző ajku honpolgárok között vannak egyes izgatók, kik a nemzetek közötti egyenlenséget mind a sajtóban, mind a társadalmi téren szítani törekésznek, de a nép között ilyen ellentét nem áll fenn. A népben sokkal nagyobb a humanitás mint ezen, magukat népbölcseknek, prófétáknak képzelő nyughatatlankodókban; a nép egymást mint embert becsülni századok alatti együttélés után megtanulta és valóban a nép zöme távol áll attól, hogy a hon más ajku polgárait ellenségnek tekintse. Aztán ne feledjük, hogy a politikai kérdésekben ma is esküdtstől ítélt, s ha ennek jogkörét a közönséges büntetkekre is kiterjesztjük, az, mint fennebb már érintettem, a izgatás netán fennálló ellentéteket is ki fogja egyenliteni.

Hiszen nemcsak hazánkban, hanem más országokban is laknak többféle nemzetiségek, hogy messze ne menjünk, hát csak Austria több tartományában, mint Csehországban a csehek és németek, Galicziában a lengyelek és ruthenek, Bukovinában az oláhok és ruthenek, kik bizonyára állanak egymással annyira szemben, mint hazánk különböző ajku lakói, s az esküdtstől ezen tartományokban mégis fennáll, a nélkül, hogy az esküdtstől padjai nemzetiségi küzdterévé válnának. De hogy még egy példát említsek.

Olaszországban általános volt a hit, hogy ott az esküdtstől káros következményű fog lenni. 1860-ban felállítottott, s azóta áldásos működést fejtett ki, s meghazudtolta az egész jogász világ egyhangú nézetét. Ezen ellevetés tehát a gyakorlat által meg van czáfolva.

A mi a vallások különbözőségét illeti, arra nézve elég lesz megjegyznem, hogy hazánk a vallásszabadság példányképe volt, s itt akkora a különböző vallások iránti tisztelet, hogy a „tolerans” szó nem is ismeretes.³⁴⁾

Ezek után azt hiszem kimondhatom, hogy az esküdtstől intézménynek a közönséges büntetkekre való kiterjesztését hazánkban szükségesnek tartom.

A magyar jogászgyűlés is kimondotta, hogy „az esküdtstől intézmény behozatalát szükségesnek tartja, minden büntetkekre, valamint a politikai és sajtó vétsegekre is.”

³⁴⁾ Az esküdtstől intézmény melletti és elleni okokat lásd az osztr. b. e. feletti Reichsrath tárgyalásokon mondott beszédekben is.

Én hasonlóan azt óhajtanám, hogy a sajtóvétségekre fennálló esküdtszéki intézmény minden büntetettre kiterjeszthetné, azonban jelen viszonyaink között, tekintve, hogy nagyrészt kis városaink vannak, s ezekben a polgárság ezáltal nagyobb mérvben terhelve lenne egyelőre csak a súlyosabb büntetésekre kívánom, hogy életbe léptetessék; azért a súlyosabb büntetésekre, mert itt mind a polgárok érdeke nagyobb a gonosztevő megbüntetésére iránt, mind vádlottra nézve nagyobb a netáni jogsérelem: itt tehát ítéljen az a forum, mely a kor mai kívánalma szerint legtöbb garantiát képes nyújtani.

Kisebbségi tényeknél 4 vagy 5 bíróból álló tanácsot vélném az ítélőhatással megbízandónak. Hogy a bűnösség megállítása után esküdtszék mellett is jogértő bíróság kell, hogy ítéljen, s hogy a kihágások lehető sommás tárgyalás után egy bíró által elbírálandók, azt említenem is felesleges.

VIII.

Felebbvitel.

Szóbeliség és szabad bizonyítás, azaz a bizonyítékok szabad méltánylása mellett a felelősség elmentmondást képez, ezért minden törvényhozás, mely a szóbeliséget következetesen keresztül akarja vinni, el kell, hogy törölje a felelősséget.

Nem lehet tagadni, hogy a felelősséget az igazság követeli, mert a legjobb eljárás, s a közreműködők legteljesebb mértékű működése mellett sincsen kizárva a tévedés lehetősége; nem lehet tagadni, hogy a tévedéstől az esküdtök sem mentek, mégis általánosan el van ismerve az, hogy az esküdtszék határozata ellen felelősséget engedni nem lehet.

Szóbeli eljárás s a bizonyítékok szabad méltánylása mellett felelősségnek különben is csak akkor lenne értelme, hogyha az egész bizonyítási eljárás a felsőbb forum előtt is újból aközvetlenség elve szerint lefolyhatna. Ezt a mi viszonyaink mellett nézetem szerint kivinni nem lehet.

E nélkül pedig nem lehet több garancia a másodbírósági ítéletben, mely csak a hiányos iratokon alapulhat, mint az első bíróság határozatában, mely az előtte közvetlenül lefolyt tárgyaláson alapszik.

Ez okon, s mert különben is anomaliát képezne, hogy míg az esküdtszék határozata végérvényes, a bíróság kisebb ügyekben kelt határozata felelősséghozható legyen, azon nézetben vagyok, hogy bűnösség kérdésében a felelősséget mind az esküdtszék, mind a bírói tanács határozata ellen ki legyen zárva.

Ezt tartalmazza az osztr. új bpts. (indokok 98—130. lap) és a német b. e. javaslat (indokok 116—118.) csak hogy a német javaslat szerint büntetés kérdésében sincs felelősség, az osztr. bpts. szerint azonban a büntetés kérdésében a 2-od bírósághoz, de csak ehhez van felelősségi joga az ügyésznek, ha a törvényszék a rendkívüli enyhítést alkalmazta s vádlottnak, ha ez nem alkalmaztatott. Ugy vélem, viszonyaink szerint utóbbi helyesebb lenne.

Hogy törvénysértés eseteiben, felülvizsgálat vagy mondjuk semmisségi panasz engedendő, önkényűt értődik; valamint az is, hogy új bizonyítékok alapján újra felvétel kell, hogy engedessék.

* * *

Bűnvádi eljárásunk reformjánál, nézetem szerint, fennebbi alapelvek lennének tekintetbe veendőek s úgy gondolom, hogy ezek kiemelése által a kitűzött kérdésre megfeleltem. Ez okból az eljárás egyéb részeire ez alkalommal tovább nem terjeszkedem ki, hanem tiszteletteljesen indítványozom, hogy fennebbiek alapján mondja ki a maros-vásárhelyi t. jogász-egylet, hogy:

1-ör. A nálunk jelenleg érvényben levő vegyes rendszer szerinti bűnvádi eljárást továbbra is fenntartani nem kívánatos.

2-ör. Bűnvádi eljárásunk reformja a vád rendszerre lenne fektetendő.

2-ör Bűnvádi eljárásunkban a közbírói intézmény fenntartandó.

4-er Büntető bírósági üldözés csak a köz- vagy magánvádló ajánlatára indítható meg.

5-ör. A közbíró feljogosítandó, hogy az üldözéstől ítélőhatatal előtt legjobb tudása s jogi meggyőződése szerint bármikor elállhasson.

6-ör. A közbíró elállási jogával szemben minden polgár feljogosítandó a vád tovább vitelére (popularis actio) a visszaélések lehető szigorú biztosítékainak felállításával.

7-er. A közbíró elállási jogával szemben vádlott is feljogosítandó, hogy az ellene folyamatba tett büntető bírói eldöntését kérje.

8-ör. Az elővizsgálat a vizsgálóbíró által vezetendő s minden rendes nyomozati teendő reá bízandó.

9. Minden közbíró alá tartozó vétség és büntettnél a rendes bírói elővizsgálat facultative lenne kimondandó, t. i., ha azt egyik fél sem kívánja, akkor nem szükséges, ha azonban a közbíró indítványozza vagy gyanúsított annak szükségét érzi, akkor elrendelendő, ha csak jogi vagy alaki akadályok nem állanak ellent. Az elővizsgálat, csak magánvád esetén, vagy ha gyanúsított távol van, lenne kötelezőleg bevezetendő.

(Vége következik.)

Olaszország és műkincsei.

I. Róma.

(Folytatás.)

21. A „Piazza della Rotonda,” az ennek közepén levő kut, Onorio Lunghi műve egy obeliskkel, melyet a Sta Maria della Minerva templom melletti paplak építéskor ástak ki.

22. A „Piazza Sciarra,” hasonló nagyszerű palotáról elnevezve.

23. A „Piazza di Spagna,” a spanyol koronához tartozó palotával, egy diszes kuttal Berninitől, és a szeplőtelen szűz fogantatásának monumentumával. Ezen piacon vannak a S. Trinita dei Monte egyházhoz és a felsőes kilátású Monte Pinciora felvezető óriási lépcsőzetek.

24. A „Piazza di Termini,” (itt van a vasúti indóház) nevét a Diogletianus fürdőiről vette, a melyekből épült a Sta Maria degli Angeli egyház. V. Sixtus pápa ide egy gyönyörű kutat emeltetett, melynek középső nagy nyílásában látható Mózes nagy álló szobra, „a midőn fel emelé az ő kezét és üte a kősziklát az ő vesszőjével és akkor kijövének sok vizek” (Mózes 4-dik könyve 20-dik r. 11-dik v.)

25. A „Piazza della Trinita dei Monti,” hasonló templommal és egy hieroglyphiakkal tele véselt obeliskkel.

26. A „Piazza di Venezia” a velencei köztársaság diszes palotájáról így elnevezve, melynek átellenében van a sok költséggel épült Torlonia palota (melyről alább).

Rómában a kutak források, s csorgók ékítésére nagyon sokat fordítottak, majdnem mindegyiket a sculptura és építészet műremekeivel díszítették.

Az eddig említetteknek kívül figyelmenre méltó.

I. A „Fontana di Trevi — vagy — della Vergine” építtette XII. Kelemen pápa (Lorenzo Corsini) 1733-ban N. Salvi mintázata után. Homlokzata egy mesterséges sziklát jelképez, melynek egyik hasadékból ömlik ki a forrásvíz; e sziklán van az Oceanus szobra tengeri csigatékén kocsijában, melyet vízi-lovak és Tritonok húznak — a szoborműveket készítette P. Bracci.

Mindkét oldalán van egyegy nyílás, melyekbe a boldogság és bőség álló szobrai vannak elhelyezve. Ez utóbbiak F. Vallitól. A homlokzat felső részén van két dombormű; egyik Marcus Agrippa Vipsanius alakját tüntetve föl, ki Octavianus Augustus császár önzetlen s legmeghittebb barátja, kitűnő hadvezére és Róma díszítésénél is tanácsadója volt, született K. e. 63-ban és meghalt 12-ben. A Pantheon, néhány vízvezeték és a nevével ismeretes fürdők tőle származnak.

Agrippa nyerte meg az Octavian és Antonius közti híres actiumi csatát, melynek következtében a nyugati és keleti birodalom Octavian kezei között egyesítettetett. E csatában 204 ezer ember és 540 hadihajó a megfelelő hajóssereggel együtt állott egymással szembe.

Octaviannak volt 80 ezer gyalog s 12 ezer lovas harczoza, 260 hadihajóval — Antoniusnak 100 ezer gyalog és 12 ezer lovas katonája volt 220 hadihajóval és ezekhez járult Egyptom királynője Cleopatra 60 hajóval érkezett segítsége.

A száraz erő az ambraciai tengerből két szembelevő partjain foglalt hadállást, várva a tengeri ütközet kimenetelét.

Agrippa látván, hogy Antoniusnak gúlaalakban szorosán összefűzött hajórajának vonalait több visszavert kísérlet után is át nem törheti, megkerülni igyekezett azt és hátulról támadni, mire Cleopatra az elfogatástól tartva hajóival visszavonulást vezetett, kit Antonius is köve-

tett néhány hajóval. Agrippa erre tüzet kezdet szórni a hátramaradt hajókra, melyek azután megadták magukat.

Hét napig várakozott a szárazföldi haderő Antonius rendeletére s miután semmi tudósítás nem érkezett, végre kénytelen volt a győzőnek meghódolni. XII. Kelemen pápa indítatva érezte magát Agrippát ezen díszét az önzetlen emberi érzéseknek a nevezett forrás szírtjén megörökíteni.

A második dombormű egy fiatal római hajadont jelképez, ki néhány szomjúságtól kintott katonának mutatja a nevezett sziklaforrást. A két dombormű Andea Bergonzi és Giovanni Grossi művei.

II. A „Fontana Paolina,” tul a Tiberen a Janiculus halma alatt. V. Pál pápa (Camillo Borghese) 1612-ben Giovanni Fontana és Stephano Maderna által építtette. Hat joniai granit oszlopon nyugszik az attica, melynek közepén egy felirat és az alapító mellszobra. Ez Róma leggazdagabb forrása.

III. A „Fontana acetosa Berli” mintázata után 1661-ben épült a Porta Flaminian kívül ásványvízű forrással.

IV. A „Szent György forrása,” melynek egész Rómában legjobb vize van.

Rómának van egy világhírű utcája az ugynevezett „Corso,” mely a Porta de Popolatól a Capitolium aljáig nyílt-egyenesen halad és 3500 lépés hossz jobbra-balra a legszebb épületekkel. Ez utca, különösen farsang utolsó napjaiban telve van dúsan cziczomázott álcás sereg és fényesen díszített fogatokkal. Ezen kívül szépek a „del Balduino,” a quirinalhoz vezető a „Via Giulia di Longara” és a „delle quattro Fontane” utcák, melyekben a paloták özönéből alig lehet kibontakozni.

(Folytatása következik.)

Tekintetes Szerkesztő ur!*)

Becsés lapjának 99-ik számában valaki, előttem ismeretlen indok alapján, — azt újságolja, hogy én itten Budapesten szorgalommal fáradozom a Bem-szobor költségeinek gyűjtésében. — Kénytelen vagyok ezen insinuatit, mint merőben alaptalan, el- és visszautasítani. — Én hasonló eljárásra se felhatalmazva, se a Bem-szobor bizottmány által utasítva nem lettem.

Az ügy állására annyit írhatok, — hogy az intéző honvéd nagygyűlés által, a Bem porai hazahozatalának kötelezettsége alól a szobor-egylet, mint kivihetetlen feltétel alól felmentetvén, — utasított a Bem-szobor egylet, a szoborfelállítását munkába venni, — minthogy erre a begyűlt mintegy 12 ezer forint elégségesnek mutatkozik.

Eanél fogva, mihelyt a honvéd nagygyűlés rendeltét kezemhez fogom venni, mint a Bem-szobor egylet elnöke, kötelességemet teljesíteni, — s a szobor egyletet ez ügybeni tanácskozássra, illetőleg további intézkedésre össze fogom hívni.

Eljött azon idő, melyben a szobrot fel kell állítani — mert 48—49-es honvédekül apadunk, fogyunk, a természet rendje szerint, — e szobor pedig ez idő és — azon idő emberőit, — melegséggel — meg nem romlott vágygál mi függünk rajta, — s a nagy napok és nagy ember emlékének általunk kell megörökítenünk! — s az aradi vértanúk szobrával egyidejűleg kell felállítatnia!

Ennyit kívántam az ügy valódi állásáról közleni. Fogadja szerkesztő ur tiszteletem kifejezését. Budapest 1875. december 14-én.

Borosnyai Pál,
a Bem-szobor bizottság elnöke.

Blau Gyula ur hangversenye.

E hó 16-án érdekes és élvezetes estét töltöttünk az Apolló-teremben.

Színészeink előadták a „Három kalap” című francia vígjátékot és a felvonás közöket Blau Gyula ur hegedűjátéka töltötte be. Tapasztalásból tudjuk, hogy itt, Maros-Vásárhelyen a zeneművészet élvezésére ritkán szokott a közönség annyira lelkesülni, hogy egy nagyocská termet megtöltsön. A tegnapi hangverseny és színi előadás e ritkaságok közé sorozható. A terem egészen megtelt, szép közönséggel, melyben városunk műkedvelői nagy számmal voltak képviselve. A színi előadásról nem sokat szólnunk; mulatságos volt, jó hangulatban tartotta a közönséget, lehettek csekély hiányai, főlősleges azonban csupán

*) Köszönettel vesszük a t. képviselő ur tudósítását; s kérjük annak idejében a szobor felállítására körüli megállapodásról becses értesítését is.
Szerk.

egy volt, az: hogy a közönség jó hangulata a szereplő színészek és színésznőkre is annyira elragadt, hogy néha (a mikor éppen semmi szükség sem volt a nevetésre) majdnem hahotára fakadtak. De hagyjuk a mulatság árnyoldalait. Az első felvonás után Blau és Wégler lépett ki a színpadra s megzendültek Vieuxtemps palonaise és balladájának szép dallamai. A zenemű és az előadás egymást emelte, Blau ur nyugodt és érzésteljes játéka minden hangba életet öntött, a dallamok lélekhez és szívhez szóló igaz érzéssel emelkedtek ki s elhangzásuk után lelkesült elragadtatásra kelté a közönséget. — A második felvonás után Blau ur egyedül lépett ki és játszott kíséret nélkül. A kíséret nélkül való játszásnak, hogy valódi hatása legyen, nem csak érzésteljesnek, tisztának, hanem megragadónak és meglepőnek kell lenni. Singer prelude-je nem annyira dallamossága, mint inkább nehézsége, változatossága által hat, természetesen csak is akkor, ha teljes hatalommal, könnyűséggel van előadva. Ugy hiszem, elég reflexio Blau ur játékára, ha annyit mondunk, hogy a Singer prelude-je meglepte és elragadta a közönséget. E solo darabot követte Raff Cavatinája, melynek teljes, nagy hangjai betöltötték a teremnek minden zugát, fenn és alatt, egyetlen kis zugocska sem maradt üresen; s túlzengte azoknak lármáját, kik a kulizsák megett (mindnyájan színművészek) fecsegték és karzaton beszélgettek. Ha a hallgatás az a mód, melyen a zeneművészetet élvezni és érteni lehet, okkor sajnálattal emlékeznünk azokra, kikre nézve a gyönyörű hangok el voltak veszve.

A hangverseny programját Bazzini „La ronde des lutins“ című (rosz fordításban boszorkány-táncz) szerzője fejezte be. Kik ismerik e zeneművet tudhatják, hogy előadása mily nagy technikai jártasságot igényel. A gyors szerzőnek hangjai valóban — ha lehet ily hasonlatot használni — úgy villognak, mint valamely sötét éji vidék bolygó lidérczei. A zenemű előadása az egész programnak fénypontját képezte; a közönség el volt ragadtatva. Mintha a lidérczek elbűvölő hatása áradott volna a hegedűből, a földszint oly figyelemmel hallgatta a játékokot, s midőn az utolsó hangok csengése is elhangzott: akkor egész tapsvihar hívta ki a művészt és kívánta a darab ismétlését, hanem a művész — talán fáradtan a nehéz darab eljátszásától — csupán hegedűje nélkül köszöntötte a kitüntetést, a méltányos elismerést, melyben részesítették. Nem hagyhatjuk említés nélkül Wégler Gyula zongorakíséretét, melynek pontossága, valódi kíséret volta tevő lehetővé azt, hogy a művész teljes hatalmával, odaadással minden figyelmét saját játékára fordíthatta. Az élvezetes estét a vigjáték harmadik felvonása fejezte be, melyet a fellelkesült közönség élvezettel hallgatott végig, s legkisebb bon-mot-ját furcsaságát, — mely más alkalommal talán csekélyebb hatású lett volna — jóízűen megnevette. Minden megróvásunk mellett is az előadás fényoldalán ki kell emelnünk, hogy eléggé összevágó volt és minden szereplő — tehetségéhez képest — igyekezett a siker előmozdítására és nagy megróvással a legszigorubb ítészettel sem illethetjük egyik szereplőt sem. Azon ígérettel búcsuzott el tőlünk Blau ur, hogy Erdélyben teendő körútjában visszatérve ismét meglátogatja városunkat s művészi játéknak élvezésére alkalmat fog nyújtani.

Törvénykezés.

A marosvásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1875-ik évi decz. hó 13-án és következő napjain a következő ügydarabok adtak elő.

(Folytatása és vége)

I. Osztály. II. Tanács polgári ügyekben.

Szolga Miklós r. b. által:

Mályási László s társai Ferenczi András e. végrendelet érvénytelenítés, id. Erdős Lajos Tóvisi Bálint e. szerződés teljesítése, Osváth Lilla Gödri Lajosné Gödri Lajos e. 500 frt, Lukács Ferenc s t. Homocsa Dávid e. fekvőség, Forgács Jánosné Balogh Mózes e. 2 frt 40 kr., Schwartz Volf Luka Jósif e. som. visszah., Homai Mitru Homai Vaszilika e. som. visszah. Simon Mihály Lőrincz János e. 13 frt s jár., Veinberger Pál Spielman Mórítz e. 54 frt 55 kr., Goldberger József Fenesán Mária e. 7 frt 90 kr., Lőkei János Pap Elek e. 85 frt, Sándor Samu Magyarai Pál e. egy 300 frtos kötvény kiadása, Fischer Lajos Schwartz János e. 150 frt, Doller Ferencz Kassai Lajosné e. 12 frt 20 kr., Abrahám Dávid Boér Károly s t. e. 500 frt, az államkincstár Csiki János e. 133 frt 35 kr. Komcsék Ignáczné Regyán Petru e. 5 frt, Gerei Sámuel Firák István e. 26 frt 92 kr., Matkovics János

Vélis Simon e. 50 frt, Halmágyi Márton Horváth Sándorné e. 6 frt 20 kr., Kiss Antal lucze László e. 97 frt 50 kr., Pongrácz Mária s t. Misselbacher J. B. s társai e. ingóságok, Csibi József Réthi Anrás e. 39 frt, Karácsoni Isváné Simándi Gecziné e. 20 frt, Mán Juon Mán Tódor e. som. visszah. Birle Miklós Szarka János s társai e. 14 frt iránti ügyekben.

Bömches Gyula r. b. által:

Domsa Stefán s társai Buzdula Floricza e. egy belső telek, szász nemzeti egyetem Porcsesd község s t. e. 300 ölf, Törner György Henning György e. 34 frt, Geist József Fogarasi Mária s társai e. 22 frt 40 kr., Anton Lévi Rusz Artimie e. 40 frt, Oserne György Biánki Tamás e. 32 frt 99 kr., Rosnyai József Izrael Mózes e. 32 frt, Éltető Pálné Székely József e. 15 frt 60 kr., Vale Imre s neje Ujfalvi János s t. e. som. visszah., Pascuj Niculai Roska Pável e. birtokháb., Buna Tódor Kocsis Mihály s t. e. 150 frt, Köntös Ferencz Székely Mihályné e. som. visszah. iránti ügyekben.

II. Osztály polgári ügyekben.

Gruz István r. b. által:

Szász nemzeti egyetem Felső-Sebes község e. erdő szabályozásáért, szász nemzeti egyetem Felső-Sebes községe legelő elkülönítéséért, szász nemzet egyetem Talmács és Talmacs községek e. havasi legeltetés, szász nemzeti egyetem Talmács és Talmacs községek e. havasi legelőért, szász nemzeti egyetem Alsó-Sebes községe e. legelő elkülönítés, szász nemzeti egyetem Boicza s társai e. halászati jogért, Tirnavicza község b. Jósika Lajos e. erdő és legelő szabályozásáért, Szirb község b. Jósika Lajos e. erdő és legelő szabályozásáért, Tirnava község b. Jósika Lajos e. erdő és legelő szabályozásáért, Gyalakuta község b. Jósika Lajos e. erdő és legelő szabályozás iránti ü.

Illyés Károly pótbíró által:

Bardocz Lajos b. Apór János e. 135 frt 33 kr., özv. Balogh Péterné özv. Drokián Lázárné e. som. visszah. Gegő Mihály Szekeres Péter e. 24 frt 61 kr., Péter Ignác Csáki János e. 76 frt 50 kr., Michna Szániszlóné Benő Péter e. egy zsebóra, Veres Mózes ifj. Moldován János e. 5 frt, Benke Mihály Benke János e. 55 frt 81 kr., Csiszér Mózes Héjja Andrásné s t. 200 frt, Asboth Albert Nagy Elek e. 185 frt 40 kr., Román Mihály Cseh Józsefné e. 7 frt, Tódor Józsefné German Gavrilla s társai e. som. visszah., Csoma Károly Nagy Ferenczné e. egy patak árka, Dregán Palagya Dregán Anna e. végrendelet érvénytelenítés, Kovács János s társai Barna József e. fekvők, Menyhárd Mózesné Ugron János e. zálog összeg, Toth Ferencz Groza Vaszilia e. tulajdonjog, Pakurár Oana s társai Pakurár Imre e. tulajdonjog, Juga Petru Czikkeli Lotti e. egy fél urb. örökség, Nagy Pál Jakabházi Zsigmond s társai e. 578 frt 30 kr. iránti ügyekben.

III. Osztály bűnügyekben.

Nagy Samu r. b. által:

Rotiu Erimia sulyos testisértés, Bolka George l. Alexa tolvajság, Ujhelyi József becsületsértés, Kapronczai Béni becsületsértés, Both Lajos tulajdonbiztonság, Hamar Sándor testibántalmazás, Mátyás Péter testibántalmazás, Igna Mihály testibántalmazás, iránti bűnű.

Vajda Simon r. b. által:

Mokán Juon s t. nehéz testisértés, Bauer János sikasztás, Pap Gyorgye s t. tolvajság, Begnescu Anna család, Meszlar Juon s t. testisértés, Horváth Bertalan becsületsértés, ifj. Biró György Mózes lopás, Daszkel Arsenie becsületsértés, Tuszoiu Nicolai becsületsértés, Roth Sofia becsületsértés, Veber András becsületsértés, Veress Borbára becsületsértés iránti bűnügyekben.

Spech Adolf r. b. által:

Borcia Vaszilie Simon sulyos testisértés, Gecza Tokonnell becsületsértés, Schindler Márton s t. lopás, Aldia George s t. testisértés, Bretter József becsületsértés, Tomásiu Juon becsületsértés, Haculescher András lopás iránt bűnügyekben.

Antalfy Gábor r. b. által:

Oana Lui Toma Tersen vagyonbiztonság, Inurián György testisértés, Friedman József becsületsértés, Popovics Miklós becsületsértés, Barabás Ilia becsületsértés,

Jára József becsületsértés, Czirlea Vaszilia becsületsértés, Senobia Tetoriu becsületsértés, Jencsi Dumitru becsületsértés, Jankó Jánosné becsületsértés, Sigmond Pál becsületsértés, Tódor Zsigmond becsületsértés, Balog György testisértés, Szanczuj István testisértés, Nagy Ferencz lopás, Binder Johán becsületsértés, Genea Véronika testisértés, Kupán Péterné testisértés, Vajna Ödön becsületsértés, Roba Vaszilia a huzi s társai tetteles bántalmazás, Márkus Szimion s társai becsületbiztonság, iránti bűnű.

Sztoyka Antal r. b. által:

Mancher Georg becsületbiztonság, Stanilla Mórisz tolvajság, Tomoroga Stefán s t. testisértés, Popu George Rafila s t. becsületsértés, Bláda Georg becsületsértés, Pera Matein testisértés, Naszku Juon tolvajság, Herberth Mihály testisértés, Geteanu Geteau becsületsértés, Barthus György becsületsértés, Kelemen András tolvajság iránti bűnügyekben.

Gruz István r. b. által:

Radó János testisértés, ifj. Kelemen Ferenczné b. csületsértés, Székely János testisértés, Nagy József testisértés, Molnár Mihály becsületsértés, Zsula Juon becsületsértés, Bernhárd Feldman becsületsértés, Silip Mária becsületsértés, Köpeczi Samu testisértés, Isztratye Nitza becsületsértés, Irimie Petru testisértés, Lázár Laura becsületsértés, Vulkán Demeter becsületsértés, Paska Adnrás lopás, Nagy Mária becsületsértés, Filip György 391 §. szerinti kih. Zapurczau Vaszi becsületsértés, Groszman Mózes becsületsértés, Nicorits Juon testisértés, Krisán Evutza becsületsértés, Lozeny Papi becsületsértés, Erenrach Katalin becsületsértés, Szonitzki Károlina becsületsértés, Codea Avram becsületsértés, Armán Petru becsületsértés, Popa Danila testisértés, Nagy Károly testisértés, László Ignác becsületsértés, Juhász Péter becsületsértés, Szász Imre becsületsértés, Bagács Mátyás becsületsértés, iránti bűnügyekben.

Mégay Ferencz pótbíró által:

Konyen György s társai tolvajság, Burcz András család, Kalányos Illyés emberölés Podoriu Niculai s társai nyilván, erőszak, Demián Avram s társai tolvajság, Marosán Vaszilika testisértés, Popa Niculai s társai becsületsértés, Szuts Gyorgy becsületsértés, Hollaki Arthur testisértés, Szőlősi Sámuel becsületsértés, Gidale Sali lopás, Thoma al Thomi testisértés, Bartha János s t. testisértés, Pap Zsigmond s t. becsületsértés, Aronu Joane s társai tulajdonbizt., Popa Zaharia testisértés, Stefani Janos testisértés, Jenei Károly testisértés i. kih. iránti bűnügyekben.

Dr. Dózsa Miklós pótbíró által:

Felekán Gavrilla s t. emberölés, ifj. Kiss Zsigmond s társai sulyos testisértés, Keremidár Juon s társai lopás, Horháth László s t. sulyos testisértés, Kvécuneszk Gyorgye Tiszu emberölés, Bláhu Nikulai s társai lopás, Bartok Antal s társai becsületsértés, Moldován Mattei s társai lopás, Moga Gavrilla becsületsértés, Regián Péter s t. testisértés, Erols Antal s t. becsületsértés, Jarkesiu Onea becsületsértés, Groszán Mária életbiztonság, Niculai Achim Vaszi testisértés, Nagy Györgyné becsületsértés, Dunai Albert s társai testisértés, Molnár Györgyné becsületsértés, Csegezi Pálna becsületbiztonság, Boldor Nasztaszia becsületbiztonság iránti bűnügyekben.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(deczember 17-én.)

5% metallique	69.35
5% nemz. államkölesön	73.75
1860. államkötvény	111.80
Bankrészvénny	922.—
Hitelrészvénny	204.30
London	113.60
Ezüst	106.15
Arany	5.36
Napoleon arany	9.11
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.—
" " " temesi	79.—
" " " erdélyi	79.25
" " " horvát-slavon	83.50

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

Hirdetmények.

(154)

Üzlet nagyobbitás és új berendezés.

(2—3)

Van szerencsém a n. é. helyi és vidéki közönség szíves tudomására juttatni, miszerint a helyi piacon a „Zöld fához“ czimzett fűszer-, festék-, anyag- és lisztüzletemet, miután annak helyiségei a n. é. közönség eddig tapasztalt és folytonosan növekedő pártolásának már meg nem felelhettek, tetemesen megnagyobbitottam, és azt a mai kor kívánalmainak megfelelőleg egészen újból rendeztem be.

Több kül- és belföldi elsőrendű kereskedői házakkal összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoztak, hogy üzletem a legjobb árucikkkel és gyors kelendőségekért folytonosan frissel láthatom el, a lehető legjutányosabb árak mellett; a már eddig megjöttekből, különösen bátorodom ajánlani nagyon jó fajtájú gyöngy-, euba-, ceylon-, neylghery-, arabiai-, moca- és java-kávéimat; több fajtájú kül- és belföldi rumokat, különösen az ananas-, jamaikai- és euba-ruh-mot; nagyon jó és tiszta aromájú theákat, mindennemű friss kásákat, a közelgő ünnepekre különösen szép és jó liszteket; általános elismert jóságú szappanokat; bécsi, pesti, szebeni steárin és rezézet hesperus, ugy szinte takaré- és tisztított fagygyugyertyákat; a legtisztább fajtájú salontpetroleumot és még számtalan itt mind elő nem sorolható árucikkeket.

Végül még a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom, hogy üzletem nemes telken léve, nem vagyok köteles az üzletemben elárusított szeszes italokat a városi haszonbérletől vásárolni és így egészen tisztán a maga valódiságában árusíthatom el; különösen ajánlom a syrmiai és belföldi ó-szilvórium-jaimat, egészen tiszta fenyővíz és seprópálinkát, többféle kül- és belföldi liquer és rozslosokat; továbbá a közönséges 37° szeszt, (spiritus) mely utóbbi legalkalmasabb és legjutányosabb a pálinka készítéshez, ugy szinte pulitur és lack készítésre is; mely a fent elért oknál fogva üzletembe legjutányosabban kapható.

Elvül tüstem ki, különös figyelmet fordítani ezutánra is a gyors és pontos kiszolgáltatásra, különösen a vidéki megrendeléseknek a legnagyobb figyelemmel elcsomagolásra.

A n. é. közönség eddigi oly nagy mértékben tapasztal pártolását kérve, maradok alázatos tisztelettel

Reichardsperg József.

Egy gyakornoki állomás van üresedésben üzletemben.

A

m.-vásárhelyi ev. ref. főtanoda

újabbban is jól berendezett

KÖNYVNYOMDAI INTÉZETE

elvállal, gyorsan és jutányosan elkészít mindennemű, szakmájába vágó, kisebb nagyobb

könyvnyomdai megrendeléseket.

A könyvnyomda szédelgős, éremlygős vállalatokkal — a nemesb ízlés rovására és kárára — nem foglalkozik; azonban az irodalom színvonalára emelkedett irodalmi termékek pontos és díszes kiállítására készséggel ajánlkozik.

A megrendelések Imreh Sándor ref. főtanodai nyomdászhoz intézendők.

(152) (5—*)

Különös figyelembe ajánlatnak jelen idényre angol Halifax és másnemű koresolyák.

CSAPÓ SÁNDOR

CZÉG ALATTI

norinbergi díszárúk, porcellán és üvegtermék üzletben

Maros-Vásárhelyt,

tőter, GÖRÖG örökösei házában, kaphatók mindennemű

karácsoni és újévi

A JÁNDÉK-CZIKKEK

a legdúsabb választékban.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

(153)

(4—6)

Porcellán-, thea- és kávé-készletek.